

Vážený pan
Mgr. Daniel Herman
ministr kultury České republiky
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

**NESOUHLAS S NEPROHLÁŠENÍM BUDOVY TRANSGASU
ZA KULTURNÍ PAMÁTKU**

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás tímto otevřeným dopisem, abychom jako reprezentanti vysokoškolských kateder a ústavů dějin umění vyjádřili svůj nesouhlas s neprohlášením budovy bývalého Transgasu za nemovitou kulturní památku.

Jsme přesvědčeni, že v kontextu české architektury druhé poloviny 20. století jde o výjimečnou stavbu, která tvůrčím způsobem navazuje na aktuální dobové proudy západního technicismu a brutalismu. Její kvalita spočívá nejen v architektonické koncepci, ale i v pozoruhodných technicistních detailech, které se do dnešní doby dochovaly ve značné autenticitě. Tvůrčí invencí, odvahou k technickým experimentům i schopností včlenit stavbu do svého okolí lze budovu Transgasu zařadit po bok staveb, jako je vysílač Ještěd či nedaleká budova Pragerova Federálního shromáždění, kterým se památkové ochrany již právem dostalo.

Z textu rozhodnutí o neprohlášení za památku vyplývá, že jedním (a zdá se, že hlavním) důvodem zamítnutí návrhu bylo urbanistické řešení komplexu. Tato skutečnost je vlastně paradoxní: solitérní budovy Transgasu byly rafinovaně vkomponovány do blokové struktury města tak, že přirozeně navázaly na své okolí a vytvořily zde téměř zdání rostlého města. Skutečnost, že v zadání budovy byla i demolice některých sousedních domů, neubírá zvolenému řešení na kvalitě ani působivosti. Právě fakt, že komplex dokáže zdařile urbanisticky působit i ve změněné a původně nezamýšlené situaci, svědčí o jeho nesporných kvalitách a v jistém smyslu i o jeho nadčasovosti.

Na mimořádné hodnoty této stavby upozorňuje aktuální odborná literatura a jednoznačně ji potvrdily i komise sestavené ze špičkových odborníků - komise Národního památkového ústavu pro ochranu památkového fondu 20. století a hodnotitelská komise Vašeho ministerstva kultury. Tyto respektované poradní sbory vznikly právě proto, aby ministerstvu kultury umožnily vytipovat a zhodnotit mimořádně kvalitní stavby a kvalifikovaně rozhodnout o jejich památkové ochraně. Výsledné rozhodnutí ale jejich hlas těchto odborníků nerespektuje, což opět vzbuzuje pochybnosti nad tím, zda bylo učiněno správně a na základě skutečně kvalifikované a podložené úvahy.

Rozhodnutí neprohlásit Transgas památkou se jeví jako mimořádně tragické i v kontextu projektu, který jej má nahradit. Experimentální a rafinovaně komponovanou architekturu má dle zveřejněných podkladů nahradit běžná administrativní stavba, jejíž architektonické řešení odpovídá nevýraznému konvenčnímu řešení současných

administrativních novostaveb v centru Prahy. Nepochopitelná výměna výjimečné stavby za běžnou utilitární kancelářskou budovu se navíc má odehrát v situaci, kdy se právě na architekturu druhé poloviny 20. století soustřeďuje čím dál větší zájem badatelů i studentů a kdy jsou obdobné stavby předmětem čím dál většího zájmu široké kulturní veřejnosti.

Vážený pane ministře, jsme přesvědčeni, že rozhodnutí neprohlásit budovu Transgasu za kulturní památku bylo velmi nešťastné a bude s odstupem doby hodnoceno jako velká chyba Vámi reprezentované státní památkové péče. Vyzýváme Vás proto, abyste vahou své osobnosti zasadil o záchranu této unikátní stavby a napravil tak nepříznivý dojem, který rozhodnutí Ministerstva kultury v dané věci vyvolalo.

V Praze, dne 19. 1. 2017.

PhDr. Richard Biegel, Ph.D. v.r.

ředitel Ústavu pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

doc. Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D. v.r.

vedoucí Semináře dějin umění Masarykovy Univerzity v Brně

doc. Mgr. Tomáš Pospiszyl, Ph.D., v.r.

vedoucí katedry teorie a dějin umění Akademie výtvarných umění v Praze

prof. PhDr. Rostislav Švácha, CSc. v.r.

vedoucí katedry dějin umění Univerzity Palackého v Olomouci

prof. PhDr. et PaedDr. Jindřich Vybíral, CSc. v.r.

vedoucí katedry teorie a dějin umění Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze